

Miljöredovisning 2014

Miljörådet

Stockholms
universitet

INNEHÅLL

INNEHÅLL	0
Ordförande har ordet	1
Om universitetet	1
Stockholms universitets miljöpolicy	2
Universitetets miljöledningssystem	3
Utpekade miljöaspektområden	3
Miljömålsarbete och resultat.....	4
MÅLOMRÅDE	4
Elanvändning	4
Resor	4
Miljösäkra lab	5
Återanvändning	5
Utbildning	6
Universitetets miljöindikatorer	7
Bilaga 1-Redovisning av kärnindikatorer för miljöprestanda enligt EMAS III	10

Ordförande har ordet

För lite mer än ett år sedan genomgick Stockholms universitet sin certifieringsrevision för ISO 14001 och EMAS. Det var en stor glädje att kunna meddela universitetsledningen i juni att universitetet uppfyllde miljöledningssystemens krav och klarat miljöcertifieringen.

Efter sommaren började Miljörådet med att planera universitetets fortsatta miljöarbete. Det positiva med ett miljöledningssystem är att en organisation alltid har möjlighet att förbättra sitt miljöarbete. Så det var inte konstigt att strategin för universitetets miljöarbete blev förbättringsarbete, förvaltning och utveckling av miljöledningssystemet.

Några förbättringar vi har genomfört under året är att vi har tagit fram en åtgärdsplan för miljösäkra laboratorier, arbetat med energieffektiviseringar och kartlagt medarbetarnas resvanor i tjänsten. Vi har även sett över miljöledningssystemet och reviderat rutiner där vi sett att arbetet inte varit verkningsfullt.

Jag vill passa på att hjärtligt tacka alla medarbetare för ert engagemang i universitetets systematiska miljöarbete under 2014! Utan er delaktighet skulle vi inte kunna genomföra våra förbättringar för att minska den negativa miljöpåverkan.

Om universitetet

Vid Stockholms universitet sker utbildning och forskning inom naturvetenskapliga området och humanistisk-samhällsvetenskapliga området fördelat på fyra fakulteter med drygt 70 institutioner, institut och centra.

Studenterna har 180 program och 1500 fristående kurser inom humaniora, juridik, lärarutbildning, naturvetenskap, samhällsvetenskap och språk att välja emellan. Den starka kopplingen mellan forskning och undervisning garanterar utbildningens höga kvalitet.

Forskare vid universitetet är aktiva i debatt och samhällsutveckling anlitas i statliga utredningar. Forskare medverkar i media, lämnar remissvar på lagförslag och ingår i flera nobelkommittéer och internationella expertorgan.

Universitetet är lokaliserat i en nationalstadspark med en unik natur- och kulturmiljö men är också nära storstaden och dess utbud. Dagligen vistas cirka 30 000 studenter och 4 500 medarbetare på universitetsområdet.

Stockholms universitets miljöpolicy

Fastställd av rektor den 23 september 2010. Miljöpolicyen är giltig till och med 2015-09-01.

Stockholms universitet, lokaliserat i världens enda nationalstadspark, är Sveriges största universitet. På universitetet bedrivs internationellt framstående forskning och utbildning beträffande miljö inom natur-, samhälls- och tvärvetenskapliga discipliner. Målet är att vara ledande i utbildning och forskning om miljö och hållbar utveckling.

För att synliggöra och arbeta strukturerat med att minska direkta såväl som indirekta negativa miljöeffekter arbetar Stockholms universitet utifrån de vedertagna miljöledningssystemstandarderna ISO 14001 (2004) och EMAS, vilket innebär ett åtagande om ständig förbättring av miljöprestanda.

För att öka den positiva miljöeffekten ska Stockholms universitet skapa medvetenhet och engagemang för miljöfrågan inom universitetsvärlden och det omgivande samhället.

I sin strävan efter ständig förbättring ska Stockholms universitet:

- Verka för att aspekter rörande miljö och hållbar utveckling vägs in i alla beslut som tas, oavsett nivå och område.
- Aktivt samverka med studenter, studentkår, omgivande samhälle och andra intressenter i de avseenden där miljön berörs och miljöarbetet kan förbättras.
- Säkerställa att tillräckliga resurser tilldelas arbetet med ständig förbättring av miljöprestanda, och att dessa resurser används på mest effektiva sätt.
- Kontinuerligt se över åtgärder för att minska naturresursanvändningen och minska utsläpp till luft, mark och vatten som verksamheten direkt eller indirekt orsakar.
- Utan undantag följa de lagar och minimikrav som ställs på alla delar av verksamheten, och där möjligt arbeta efter högre krav.
- Säkerställa att alla medarbetare, oavsett anställningsform, är medvetna om innebörden av ett strukturerat miljöarbete, och får relevant utbildning i dessa frågor.
- Säkerställa att denna policy ligger till grund för universitetets miljömål, att den är kommunicerad till alla medarbetare och enkelt tillgänglig för allmänheten och andra intressenter såsom studenter och samarbetspartners, och att den kontinuerligt revideras av Stockholms universitets ledning för att korrekt spegla mål och ambitioner på miljöområdet.

Universitetets miljöledningssystem

Stockholms universitet arbetar enligt miljöledningsstandarderna ISO 14001 och EMAS. Det innebär att universitetet arbetar strukturerat med miljöfrågorna och verksamhetens miljöprestanda följs upp. Universitetets ledning beslutar om vilka förbättringar som ska göras.

På universitetet är alla delaktiga i miljöarbetet. Högst upp i miljöorganisationen finns ett miljøråd, utsett av rektor. Rådet samordnar och följer upp miljöarbetet på en övergripande nivå. Universitetets miljökoordinator är rådets tjänsteman.

Inom områdesnämnder och förvaltning finns det miljösamordnare som samordnar, handleder och stödjer enheternas miljörepresentanter. Miljörepresentanternas uppgift är att samordna och informera om miljöarbetet på enhetsnivå.

Utpekade miljöaspektområden

Universitetet har pekat ut de aktiviteter som påverkar miljön både på ett positivt och negativt sätt, de så kallade betydande miljöaspekterna. Dessa aktiviteter har blivit fokusområden för universitetets miljöarbete och där görs förbättringar. Arbetet handlar bland annat om att väga in miljöhänsyn vid inköp och upphandling och överväga möjliga sätt att mötas som minskar universitetets utsläpp av växthusgaser samt föra vidare kunskap inom miljö- och hållbarhetsfrågor.

De betydande miljöaspekterna är:

- Kunskapsöverföringen inom forskning, utbildning och samverkan med omgivande samhälle
- Energianvändning
- Användning av kontorsapparater
- Resor och transporter
- Miljökravställande vid inköp och upphandling
- Kompetensutveckling för personal
- Materialanvändning
- Avfallshantering
- Kemikalieanvändning
- Utsläpp till vatten

Miljömålsarbete och resultat

Nedan visas resultaten för 2014 års miljöarbete och hur väl universitet nådde sina miljömål. Målen är gällande mellan 2014 och 2015. Vidare ges några exempel på aktiviteter som pågått under året.

MÅLOMRÅDE

Elanvändning

Mål

Stockholms universitets elanvändning ska inte öka per helårsanställd och helårsstudent i jämförelse med 2012 års nivå.

Resultat

Elanvändningen har minskat med 6,7 procent per helårsanställd vilket motsvarar cirka 470 kWh i jämförelse med 2012 års nivå. Antal kWh per helårsstudent har minskat med cirka 1 procent vilket motsvarar 10 kWh.

Årets aktiviteter

Under året har universitetet utrett möjligheter till energieffektiviseringar som lett fram till ett antal åtgärdsförslag. Universitetet har anslagit resurser för utarbetande och genomförande av åtgärdsplan för energieffektivisering. Vidare har universitetets institutioner (motsvarande) genomfört inventering av den befintliga elanvändningen avseende utrustning och användarbeteende samt tagit fram åtgärdsförslag för energieffektivisering. Universitetet fortsätter arbetet med att spara el.

År	Totalt i kWh	kWh/ helårsanställd	kWh/ helårsstudent
2014	31 791 305	7 023	1 093
2013	32 496 523	7 365	1 099
2012	32 475 755	7 490	1 103

Resor

Mål

Stockholms universitet ska inte öka utsläppen av koldioxid från flygresor jämfört med 2012 per helårsanställd.

Resultat

Utsläppen av koldioxid från flygresor har ökat med 7,1 procent helårsanställd vilket motsvarar cirka 7 kg jämfört med 2012. Ökningen uppstod för flygresor med sträckor längre än 500 km. För flygresor med sträckor kortare än 500 km minskade utsläppen med cirka 11 ton.

Årets aktiviteter

Universitetet har utrett möjligheten att klimatkompensera tjänsteresor för flygresor samt tagit beslut om att kompensering ska införas från och med 2015-01-01. Vidare har medarbetare utbildats i att hålla webbmöten med Adobe Connect Pro. Institutioner (motsvarande) har kartlagt sina resvanemönster och vilka typer av möten som kan ersättas med resfria möten, det vill säga att mötas med hjälp av ett videomötesprogram. Institutioner (motsvarande) har också tagit fram åtgärdsförslag som ska bidra till minskade koldioxidutsläpp för flygresor.

Tabell – Statistik över utsläpp av koldioxid från universitetets flygresor

År	Antal km	CO2-utsläpp i kg	CO2 i kg/ helårsanställd
2014	40 021 760	3 681 794	813,3
2013	39 758 208	3 556 834	806,2
2012	36 491 786	3 275 777	755,5

Miljösäkra lab

Mål

Stockholms universitet ska ha en åtgärdsplan som säkerställer arbetet mot miljösäkra laboratorier senast 2015-07-01

Resultat

En kartläggning av efterlevnaden av universitetets kemikaliepolicy. Arbete med åtgärdsplan för med miljösäkra laboratorier.

Årets aktiviteter

Referensgrupp för arbete med miljösäkra laboratorier bildades. Denna grupp arbetade med att kartlägga efterlevnaden av universitetets kemikaliepolicy. Vidare att ta fram en åtgärdsplan för miljösäkra laboratorier. Åtgärdsplanen kommer att innehålla åtgärder inom exempelvis säker förvaring, inköp av kemikalier och substitution.

Återanvändning

Mål

Stockholms universitet ska öka återanvändningen av möbler och annan utrustning.

Resultat

Förslag till intern bortskänkes/bytessajt för medarbetare att annonsera begagnade möbler och annan utrustning har tagits fram. Arbete pågår med att försöka ta fram en intern bortskänkes/bytessajt.

Årets aktiviteter

En undersökning gjordes för att finna goda exempel på hur myndigheter och andra aktörer arbetar med återanvändningen möbler och annan utrustning. Undersökningen ledde fram till svar möjliga sätt att öka återanvändningen.

Utbildning

Mål

Stockholms universitet ska åskådliggöra utbildningsprogram som har inslag av hållbar utveckling i enlighet med högskolelagen.

Resultat

Utredning om kvalitetssäkring av inslag av hållbar utveckling i utbildningsprogram.

Årets aktiviteter

Under året utreddes möjliga arbetssätt för att kvalitetssäkra inslaget av hållbarhetsperspektivet i utbildningsprogram där så är möjligt. Förslag på arbetssätt ska presenteras för universitetsledningen i oktober 2015.

Universitetets miljöindikatorer

Miljöindikatorerna ger Miljörådet underlag för att bedöma universitetets miljöprestanda och identifiera områden i miljöarbetet som behöver förbättras. Varje år gör universitetet en fullständig uppföljning av universitetets miljöarbete. I maj/juni görs en enklare uppföljning.

<i>Miljöaspektområden</i>	<i>Indikator</i>	<i>Resultat 2014</i>
Forskning och utbildning	Inga miljöindikatorer framtagna.	Arbete pågår
Kompetensutveckling av personal	Inga miljöindikatorer framtagna.	Arbete pågår
Inköp och upphandling	Ekonomiskt värde av registrerade anskaffningar med miljökrav av det totala värdet registrerade anskaffningar.	Inköpssystemet håller på att implementeras. Det är inte möjligt i dagsläget att mäta universitetets anskaffning.
Avfallshantering	Antal kg brännbart avfall per helårsanställd (HA) och helårsstudent (HS) jämfört med 2010 års nivå.	2010 HA: 134 kg HS: 17,4 2014 HA: 111 kg HS: 17,2 kg
	Mängd farligt avfall i kg jämfört med 2009.	2009 30 385 kg 2014 21 300 kg
	Mängd återvunnet avfall (förpackningar, returpapper etc.) jämfört med 2009	2009 373 370 kg 2014 452 068 kg
	Mängd elavfall i kg jämfört med 2009.	2009 48 090 kg 2014 32 880 kg
Energianvändning	Användning i kWh totalt	2009 64 355 200 kWh 2014 57 769 651 kWh
	Användning i kWh per helårsanställda (HA) och helårsstudent (HS)	2009 HA: 17 318 kWh HS: 2 248 kWh 2014 HA: 12 761 kWh HS: 1 986 kWh

	Användning i kWh per m ²	2009 256 kWh per m ² 2014 205 kWh per m ²
	Andel förnyelsebar energi	2009 78 procent 2014 93 procent
Användning av kontorsapparater	Inga miljöindikatorer framtagna. (Krav på redovisning av indikatorer för grön IT enligt miljöledningsförordning 2009:907)	Arbete pågår
Resor	Utsläpp av koldioxid i kg totalt (T) och helårsanställd (HA) per år för flygresor (<50 mil och >50 mil), tågresor, bussresor respektive bilresor.	2009 T: 2 183 427 kg HA: 587,6 kg 2014 T: 3 681 794 kg HA: 813,3 kg
	Antal användare av Adobe Connect jämfört med antal helårsanställda (HA) och år.	2011 349 användare av 4102 HA Cirka 8,5 procent användare jämfört med antal HA 2014 935 användare av 4527 HA Cirka 21 procent användare jämfört med antal HA
	Antal mötesminuter i Adobe Connect per användare och år	2011 340 minuter per användare och år 2014 163 minuter per användare och år
Materielanvändning i kontorsverksamhet	Antal A4-ark kopieringspapper totalt (T) och helårsanställd (HA) och år.	2009 T: 42 112 000 A4-ark HA: 11 333 A4-ark 2014 T: 19 901 600 A4-ark HA: 4 396 A4-ark
Kemikalieanvändning	Mängd kemikalier i liter per år	2009 19 900 liter 2014 18 400 liter
Utsläpp i avlopp	Inte möjligt att mäta.	--
Övrigt	Antal rapporterade avvikelser/förbättringsförslag	70 rapporterade
	Antal allvarliga	0 rapporterade

avvikelser/förbättringsförslag	
Antal åtgärdade avvikelser/förbättringsförslag	45 åtgärdade (11 avvikelser ej uppklarade och arbete pågår med 14 förbättringsförslag)
Miljöindikatorer för aktiviteter rörande samverkan med omgivande samhället, materialanvändning i laborativ verksamhet och transporter samt resor till och från arbetet finns inte framtagna.	Arbete pågår

Bilaga 1-Redovisning av kärnindikatorer för miljöprestanda enligt EMAS III

Varje kärnindikator består av följande:

En siffra A som anger sammanlagd årlig tillförsel/påverkan inom det givna området.

En siffra B som anger organisationens sammanlagda årliga produktion.(Eftersom universitetet inte tillhör produktionssektorn utan sektorn förvaltning/tjänster anges siffran för produktivitet i antal årsarbetskrafter.)

En siffra R som anger förhållandet A/B

Område	Kärnindikator	A	B	R
Energieffektivitet	Total direkt energianvändning (MWh).	57769,651	4 527	12,761
	Total förnybar energianvändning av total direkt energianvändning (93 procent) (MWh).	53725,775	4 527	11,868
Materialeffektivitet	Total användning av kopieringspapper (ton).	119,410	4 527	0,026
	Total användning av kemikalier i labverksamhet (ton).	18,400	4 527	0,004
Vatten	Sammanlagd årlig vattenförbrukning (m ³).	120 279,8	4 527	26,569
Avfall	Sammanlagd årlig produktion exklusive farligt avfall fördelad på avfallsslag (ton):		4 527	
	Materialåtervinning	452,068		0,100
	Energiåtervinning	502,955		0,111
	Deponi	15,828		0,003
	Elektronik	32,880		0,007
	Osorterat	19,785		0,004

	Sammanlagd årlig produktion av farligt avfall (ton).	18,300	4 527	0,004
Biologisk mångfald	Markanvändning i bebyggt område (m ²).	280 900	4 527	63,667
Utsläpp	Totala koldioxidutsläpp för tjänsteresor (ton).	3,558	4 527	0,0008